

पाठ्यक्रमको रुपरेखालाई निम्न अनुसार विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- १००

द्वितीय चरण :- कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

१. लिखित परीक्षा :- प्रथम चरण(First Phase)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान, सामान्य बौद्धिक परीक्षण र कार्यालय संचालन	१००	४०	वस्तुगत: बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	५० प्रश्न X २ अङ्क	४५ मिनेट

२. द्वितीय चरण - कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता (Computer Skill Test & Interview)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)	१०	प्रयोगात्मक (Practical)	१५ मिनेट
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता(Interview)	२०	मौखिक (Oral)	

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रम योजनालाई लिखित परीक्षा प्रथम चरण तथा अन्तिम चरण (कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता) गरी दुई भागमा विभाजन गरिएका छन् ।
- प्रश्नपत्र नेपाली र अंग्रेजी भाषामा हुनेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर वापत अङ्क कट्टा गरिने छैन ।
- परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्न संख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ ।
- नगरपालिकाबाट संचालन हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले मोबाइल वा यस्तै प्रकारका विद्युतीय उपकरण परीक्षा हलमा लैजान पाइने छैन ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाका मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएको वा संशोधन भई हटाईएको वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- लिखित परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र अन्तिम चरणको कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- लिखित परीक्षा र अन्तिम अन्तिम चरणका कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ताको कुल अङ्क योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ ।

प्रथम पत्र:- सामान्य ज्ञान, सामान्य बौद्धिक परीक्षण र कार्यालय संचालन

१. सामान्य ज्ञान

- १.१ नेपालका भूगोल - भौगोलिक अवस्था, धरातलीय स्वरूप र प्राकृतिक सम्पदा (जलस्रोत, जीवजन्त, वनस्पति, माटो, खनिज पदार्थ, पहाड)
- १.२ नेपालका इतिहास (प्राचीन कालदेखि हालसम्म)
 - १.२.१ किराँतकाल, लिच्छविकाल र मध्यकाल; सामाजिक,सांस्कृतिक, आर्थिक एव राजनीतिकअवस्था
 - १.२.२ आधुनिक इतिहास (नेपालका एकीकरण देखि हालसम्म); राजनीतिक घटनाक्रम, सामाजिक, सांस्कृतिक र आर्थिक अवस्था
- १.३ नेपालका सामाजिक अवस्था, परम्परा, मूल्य र मान्यता, धर्म, जातजाति, भाषाभाषी, संस्कृति, कला, साहित्य, संगीत, सांस्कृतिक सम्पदा र आर्थिक अवस्था (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, विकास योजना) सम्बन्धी जानकारी

- १.४ मानव जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विज्ञानका प्रमुख आविष्कार र नविनतम गतिविधिहरू
- १.५ पर्यावरण, जैविक विविधता, दिगो विकास, जलवायु परिवर्तन, वातावरण व्यवस्थापन, प्रदूषण, जनसंख्या, शहरीकरण, बसोवास (बसाईसराई), गरीबी, स्वास्थ्य, रोग, खाद्य र पाषाण सम्बन्धी जानकारी
- १.६ नेपालका शासनपद्धति र सरकार - संविधान, राजनीतिक व्यवस्था, संघ, प्रदेश र स्थानीय तह
- १.७ संयुक्त राष्ट्रसंघ, साक र बिमस्टेक सम्बन्धी जानकारी
- १.८ राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक, खेलकूद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य, संगीत सम्बन्धी राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक गतिविधिहरू
२. सामान्य बौद्धिक परीक्षण
बौद्धिक परीक्षण: शाब्दिक तार्किक परीक्षण, मात्रात्मक (संख्यात्मक वा अंक सम्बन्धी) तार्किक परीक्षण र अशाब्दिक अमूर्त तार्किक परीक्षण ।
२.१ शाब्दिक तार्किक/चार्तुयता परीक्षणमा बोध, शब्दज्ञान, अनुक्रम, समरूपता, वर्गीकरण, कोडिङ-डिकोडिङ, दिशा र दुरी ज्ञान परीक्षण, तर्क विचार सम्बन्धी, श्रेणीक्रम (पंक्तिक्रम), आगमन (induction), निगमन (deduction) विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ ।
२.२ मात्रात्मक (संख्यात्मक वा अंक सम्बन्धी) तार्किक परीक्षणमा अनुक्रम (श्रेणीक्रम), समरूपता, वर्गीकरण, कोडिङ, छोडिएका संख्या (अक्षर/संकेत) मिलाउने, साभ्ना गुण, मेट्रिक्स, तथ्यांक व्याख्या, तथ्यांक जाँच (रुजु), अंक गणितीय तर्क /क्रिया सम्बन्धी विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ ।
२.३ अशाब्दिक तार्किक परीक्षणमा अनुक्रम, समरूपता, एकरूपता, वर्गीकरण, चित्रात्मक विश्लेषणात्मक तर्क सम्बन्धी, भेन चित्र, मेट्रिक्स, त्रिभुज र वर्गहरूको रचना, चित्र वा आकृति बनावट र विश्लेषण सम्बन्धी विषयवस्तु ।
३. सामाजिक अध्ययन
३.१ नेपालका भूगोल (भौगोलिक स्थिति), धरातलीय स्वरूप, हावापानी, जनजीवनमा भौगोलिक अवस्थाका प्रभाव र नक्सामुबन्धी सामान्य जानकारी
३.२ नेपालका राजनीतिक विभाजन, सरकारका तहहरू र विविधतामा एकता
३.३ नेपालका विकासका पूर्वाधारहरू (शिक्षा, स्वास्थ्य, यातायात, सञ्चार, खानेपानी, विद्युत तथा अन्य ऊर्जाका श्रोतहरू) को विकासको अवस्था
३.४ नेपाली समाजका परम्परा, सामाजिक मूल्य र मान्यता, प्रचलित प्रमुख धर्म, जातजाति, भाषाभाषी र संस्कृति
३.५ सामाजिक समस्या र विकृतिहरू तथा सुधारका उपायहरू
३.६ सामाजिक द्वन्दका कारण, असर र द्वन्द व्यवस्थापनका उपायहरू
३.७ नेपालको संविधान (भाग १ देखि ५ तथा अनुसूचीहरू)
३.८ सरकारका तीन तह बीच राजनीतिक, आर्थिक र प्रशासनिक अन्तरसम्बन्ध
४. स्वास्थ्य, जनसङ्ख्या र वातावरण
४.१ रोग, पोषण, दुर्व्यसन र सामुदायिक स्वास्थ्य
४.१.१ रोगको परिचय, सर्ने र नसर्ने रोग, सरुवा रोग सर्ने माध्यमहरू
४.१.२ पोषण, सन्तुलित भोजन (परिचय, महत्व) तथा कुपोषण (कारण तथा समाधान)
४.१.३ धूम्रपान, मद्यपान र लागूपदार्थ दुर्व्यसन : कारण, असर र बच्ने उपायहरू
४.१.४ सामुदायिक स्वास्थ्यको अवधारणा, नेपालका प्रमुख स्वास्थ्य समस्याहरू र यसको समाधानमा व्यक्ति, परिवार र समुदायको भूमिका
४.१.५ उपभोक्ता स्वास्थ्यको परिचय र महत्व
४.२ जनसाङ्ख्यिकी, जनसङ्ख्या परिवर्तन र जनसङ्ख्या व्यवस्थापन
४.२.१ नेपालका जनसङ्ख्या स्थिति, जनसङ्ख्या वितरण, जनसाङ्ख्यिक तत्व, प्रक्रिया र मापन
४.२.२ जनसङ्ख्या परिवर्तनका कारणहरू र तीव्र जनसङ्ख्या वृद्धिका असरहरू

- ४.२.३ जनसङ्ख्या व्यवस्थापन
- ५. कार्यालय संचालन र स्थानीय तह व्यवस्थापन
 - ५.१ कार्यालय संचालन
 - ५.१.१ कार्यालय विन्यास (Office Layout)
 - ५.१.२ पत्रव्यवहार/चिठ्ठीपत्र
 - ५.१.२.१ परिचय, उद्देश्य, चिठ्ठीका प्रकार: प्रयोग र प्राथमिकता
 - ५.१.२.२ दर्ता, चलानी, टिप्पणी लेखन र मेमो (Memo)
 - ५.१.३ अभिलेख व्यवस्थापन
 - ५.१.३.१ अभिलेख व्यवस्थापनका परिचय, उद्देश्य र आवश्यकता
 - ५.१.३.२ फाइलिङ सम्बन्धी जानकारी
 - ५.१.३.३ कार्यालय व्यवस्थापनमा कम्प्यूटर प्रणालीको आवश्यकता र महत्व
 - ५.१.३.४ व्यक्तिगत घटना दता
 - ५.१.४ वैठक व्यवस्थापन र माइन्सूट लेखन
 - ५.२ लेखा तथा राजस्व सम्बन्धी जानकारी
 - ५.२.१ दोहोरो लेखा प्रणाली, सरकारी लेखा प्रणाली, नगद र प्रोदभावीमा आधारित तथा लेखापरीक्षण सम्बन्धी जानकारी
 - ५.२.२ गोश्वारा भौचर, बैंक नगदी किताव र बजेट हिसाब: परिचय र प्रयोग
 - ५.२.३ राजस्व र खर्चका फाँटबारी र प्रतिवेदन
 - ५.२.४ वर्तमान जिन्सी सेस्ता प्रणाली
 - ५.२.५ कर, भंसार तथा अन्तःशुल्क सम्बन्धी सामान्य जानकारी
 - ५.२.६ प्रदेश र स्थानीय तहको राजस्व अधिकार र परिचालन
 - ५.२.७ प्रदेश र स्थानीय तहका आर्थिक कार्यप्रणाली सम्बन्धी सामान्य जानकारी
 - ५.२.८ सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी सामान्य जानकारी
 - ५.३ सार्वजनिक सेवा प्रवाह सम्बन्धी सामान्य जानकारी
 - ५.४ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
 - ५.५ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९

विषय:-कम्प्यूटर सीप परीक्षण(Computer Skill Test)

1. Windows Basic

- Introduction to Graphical User Interface
- Starting and shutting down Windows
- Basic Windows Elements - Desktop, Taskbar, My Computer, Recycle Bin, etc.
- Concept of files and folders
- Searching files and folders

2. Word Processing/ MS Word

- Creating, saving and opening documents
- Typing in Devanagari and English
- Text formatting (Font, Size, Color, Underline, Italic, Bold, etc) and paragraph formatting (alignment, indentation, spacing)
- Inserting header, footer, page number
- Page setting (margin, page size, orientation), previewing and printing of documents

प्रयोगात्मक परीक्षा योजना(Practical Examination Scheme)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	विषयवस्तु शिर्षक	अङ्क	समय
कम्प्यूटरसीप परीक्षण (Computer Skill Test)	१०	प्रयोगात्मक (Practical)	Devanagari Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
			English Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
			Windows basic and Ms-Word	५ अङ्क	५ मिनेट

प्रयोगात्मक कम्प्यूटर सीप परीक्षणका नमूनाप्रश्नहरू(Sample Questions)

1. देवनागरी Typing Skill Test को लागि 150 शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ । दिइएको Text लाई आधार मानी टाइप गर्नु पर्नेछ । 2.5 अङ्क (5 मिनेट)
2. English Typing Skill Test को लागि 200 शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ । दिइएको Text लाई आधार मानी टाइप गर्नु पर्नेछ । 2.5 अङ्क (5 मिनेट)
3. Windows basic and Word Processing: Perform as follows: 5 अङ्क (5 मिनेट)
 - a) Open document containing text typed for question no. 2 and save it with other name 'windows basic and ms word'. 1Mark
 - b) Apply 1.5 line spacing for all text. 1Mark
 - c) Insert your name on left side of page and roll number on right side of page as header. 1Mark
 - d) Set page margins as follow: Top: 2" Bottom: 1" Left: 1.5" Right: 1.25" 1Mark
 - e) Insert page number as footer with centre alignment. 1Mark

अंग्रेजी वा देवनागरी Typing Skill Testका लागि निर्देशन:-

1. देवनागरी Typing Skill Test का लागि १५० शब्दहरूका एउटा Text दिइनेछ र देहाय अनुसार अंक प्रदान गरिनेछ:-

	शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct Words/Minute)	पाउने अंक
१	५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	० अंक
२	५ वा सो भन्दा बढी र १० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.०० अंक
३	१० वा सो भन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.५० अंक
४	१५ वा सो भन्दा बढी र २० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.०० अंक
५	२० वा सो भन्दा बढी र २५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.५० अंक

2. English Typing Skill Test का लागि २०० शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ र देहाय अनुसार अंक प्रदान गरिनेछ:-

	शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct Words/Minute)	पाउने अंक
१	५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	० अंक
२	५ वा सो भन्दा बढी र १० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.०० अंक
३	१० वा सो भन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.५० अंक
४	१५ वा सो भन्दा बढी र २० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.०० अंक
५	२० वा सो भन्दा बढी र २५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.५० अंक

3. अंग्रेजी वा देवनागरी Typing मा दिइएका Text लाइ आधार मानी टाइप गरेका Text सँग भिडाई चेक गरिनेछ । दिइएका अंग्रेजी वा देवनागरी Textमा उल्लेखित स्थान बमोजिम परीक्षार्थीहरूले आफ्नो Textमा Punctuationटाइप नगरेका पाइएमा त्यसका शब्दमा गणना गरिने छैन । तत्पश्चात निम्न Formula प्रयोग गरी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट(Correct words/minute) निकालिनेछ ।

Formula:

शुद्ध शब्द प्रति मिनेट(Correct words/minute)= $\frac{\text{Total words typed} - \text{Wrong words}}{\text{Time taken}}$